

**EXPERIÈNCIA
DE COEDUCACIÓ
AL
CEIP FONT DE LA PÓLVORA**

1. INTRODUCCIÓ

“ No hi ha cultures, ni pobles superiors ni inferiors, simplement diferents”

La població infantil del CEIP Font de la Pólvora és d'ètnia gitana. En un tant per cent molt elevat provenen del sud de l'Estat Espanyol i en un percentatge menor provenen de Portugal i/o Galícia. Es tracta d'una població molt marginal, això fa que es barregi el referent cultural gitano amb el referent marginal.

La nostra escola, per la tipologia d'alumnes que atén i per el barri on està ubicada, esdevé un espai on s'hi desenvolupen tasques pedagògiques, socialitzadores i terapèutiques, per atendre uns infants amb carències soci econòmiques, conductuals, de personalitat, intel·lectuals, afectives i de dèficits sensorials.

Per poder entendre la situació escolar de l'alumnat gitano i veure de quina manera l'escola i el professorat podem contribuir en la superació de la situació actual respecte la igualtat entre nens i nenes, cal que tinguem clares algunes diferències entre família gitana i escola:

- En la vida de les persones gitanes tot està en funció de la família. Hem d'intentar que escola i família mantinguin més relacions que les únicament formals. Això ens ajudarà a veure què forma part del seu estil de vida i dels seus valors culturals, i quines conductes deriven de la marginació i la pobresa. A partir d'aquí podrem revisar els models de comportament masculí i femení, veure quins valors s'han atribuït a un gènere i a l'altre i intentar transmetre'ls que la societat no és estàtica, sinó que evoluciona i per tant és possible integrar nous models.
- És a la família on el nen o la nena aprèn a ser gitano, on aprèn els valors del seu poble: el respecte a les persones ancianes, la paraula d'honor... però també on aprèn els rols que s'atribueixen a l'home i a la dona. Nosaltres des de l'escola hem de conèixer i valorar les coses positives, però també hem de tenir una opinió crítica amb les qüestions que suposen una falta de respecte a les persones i donar models alternatius a conductes com :

la dona es pot pegar,
només serveix per a infantar.

- L'educació a la família és pràctica i vivencial, per això els aprenentatges escolars volem que siguin propers a la realitat que viu l'infant, però oferint models alternatius que puguin modificar situacions de desigualtat entre nens i nenes.

Per tot això és freqüent que els nens i nenes del nostre centre reproduïxien els valors socials apresos en la seva situació de marginalitat . Així és habitual veure com en el joc o els racons dels més petits el nen seu a la taula de la cuineta i li diu a la nena :

“ Trae la comida mujer !”

o bé al finalitzar un taller el nen respon:

“ Eso no lo hago, los hombres no barren”

en canvi les nenes sempre estan disposades a fregar, netejar i amb molta traça “donar el pit” a les nines mentre són a la sala d'espera del racó del personal mèdic.

Nosaltres, des del nostre lloc de treball, voldríem fer de l'escola un espai de transformació social i personal, sempre amb el respecte que es mereix una cultura que no és la nostra. Això és un repte important, ja que la pressió del grup és molt gran.

Tal com diu Carl Rogers, “ *ningú no ensenya ningú, però ningú s’ensenya sol*”, per tant pretenem que amb aquest projecte cada infant aprengui i ensenyi quelcom, i entre tots s’adonin que hi ha actituds que es poden modificar i no per això es deixa de pertànyer a una ètnia. Els canvis sempre són costosos i dolorosos, i més encara quan no hi ha el suport del grup social majoritari, per això aquest tipus de projecte pensem que s’ha d’anar portant a terme cada curs, de manera sistemàtica com quelcom molt integrat a la dinàmica d’escola, de manera que vagi impregnant les generacions futures, amb l’esperança que tinguin alguna incidència en l’àmbit familiar i social.

Per aquest motiu, tots els aspectes que tractem, queden recollits en el nostre PCC, formulats com a continguts i objectius en les diverses àrees. Així com també, en l’eix transversal de salut.

2. BREU DESCRIPCIÓ DE LES CARACTERÍSTIQUES DEL CENTRE I DE LA TIPOLOGIA DE L’ALUMNAT

Girona és una ciutat d’aproximadament 70.000 habitants amb una extensió d’uns 40 km. La ciutat s’ha configurat històricament per un complex de petits nuclis annexionats progressivament. Això i l’especial orografia de la ciutat, a més de la seva crescuda anàrquica durant els anys 60, ha fet que sorgissin zones per la banda est del riu Onyar, altament deficitàries i pobres, on s’hi situen més del 80% de les situacions marginals i de pobresa de la ciutat.

El sector on centrem l’estudi és el barri de Font de la Pólvora, que és un dels sectors que acumula la major part de la població que podem catalogar d’alt risc social, de la ciutat.

Aquesta zona està situada a la sortida de Girona per la carretera de Sant Feliu, tan bon punt es deixa el cementiri.

La formació del barri s’inicia als anys 50, quan la institució “Obra sindical del Hogar” depenent de la delegació nacional de Sindicats, compra els terrenys per a l’edificació del barri.

La història de l’escola i la del barri han evolucionat de forma paral·lela. L’any 1978 es van lliurar els cinc-cents habitatges que constitueixen el barri, i al BOE del 27 de gener del mateix any es publica la constitució del Centre. En aquests inicis la població d’origen gitano representava un 30% de la població del barri, percentatge semblant en el tipus d’alumnat del Centre. En aquests moments, l’ètnia dominant al barri és la gitana (gitanos i gitanos portuguesos), situació que queda reflectida a l’escola, on només hi està matriculat un nen paio.

Podríem dir que la població del barri de Font de la Pólvora està marcada per dos referents, d’una banda el referent cultural gitano, que caracteritza moltes de les conductes i hàbits dels qui hi viuen i de l’altre, (i potser el més determinat), el referent marginal propi d’una zona d’alt risc social, que fa que atribuïm, equivocadament, uns hàbits provocats per les conseqüències de la pobresa, els mals tractes, la droga, la delinqüència... a una ètnia, la gitana.

Amb això vull dir que moltes de les actituds que tenen no són pas perquè siguin d’ètnia gitana, sinó per la situació de marginació social.

Segons la renda per càpita i segons els càlculs de la CEE es conceptualitza en les famílies del sector una situació de pobresa greu en un 96%, la resta es considera de pobresa moderada. La majoria viuen en pisos de lloguer de promoció pública, pocs tenen l'habitatge en propietat, i uns quants viuen il·legalment en caravanes.

Molt pocs realitzen treballs formalitzats. Aquesta situació es relaciona amb una quasi inexistent qualificació professional, a més d'un nivell molt baix de formació i estudis. Aquesta situació afavoreix la freqüent incidència de malalties cròniques en les persones adultes com són l'alcoholisme, la toxicomania, els desequilibris psíquics...

El barri constitueix una zona tancada pel que fa a les relacions que es pugin establir amb la ciutat a la qual pertany, amb això volem dir que el barri i la ciutat de Girona tenen una relació de circumstàncies (molts són marxants, firaires, recullen cartrons, delinqueixen, venen droga ...), per tant s'apropen a la ciutat per realitzar les seves tasques i per comprar en algun supermercat barat. Això fa que les relacions socials (amistat, parelles ...) esdevinguin un cercle tancat on la família es relaciona amb els seus antecedents, i per tant costi molt que coneixin realitats diferents a la seva.

Enmig d'aquesta realitat social, on un 60% de les persones habitants són de parla castellana i la resta de parla portuguesa, la presència de la llengua catalana queda reclosa únicament a l'escola, on esdevé la llengua vehicular i d'aprenentatge. Així, l'escola, una escola paia, intenta apropar a un barri gitano i d'alt risc social, la cultura catalana, sense oblidar la seva pròpia, enmig de moltes dificultats socials i culturals.

La majoria de famílies del barri són famílies nombroses. Els infants solen estar extremadament protegits fins que arriba un nou germà o germana, en aquest moment passen a ser injustament ignorats.

Les relacions mare -infant es caracteritzen per una extrema dependència física i psíquica (molts prenen el pit fins els 3 o 4 anys o fins l'arribada d'un germà o germana), això provoca un alt grau d'absentisme escolar sobretot en els cursos d'educació infantil, ja que la mare gitana concep com a funció fonamental cuidar un infant, si el porta a l'escola ella queda sola i sense poder realitzar aquesta funció que li ve determinada culturalment.

Aquesta sobreprotecció canvia rotundament en el moment que els infants creixen i s'interessen per l'entorn. És com si les mares diguessin "si et separen de mi no et vull", i els infants passen de ser quelcom molt valuós a ser una càrrega. Podríem dir que passen de la sobreprotecció a l'abandó. El pare representa el pilar d'una estructura patriarcal, on una part de la família està sota el domini de l'altra.

S'implica únicament en l'educació dels nens, els quals calquen patrons que veuen en els pares, avis i en els homes del grup.

En molts casos, els infants reben maltractes físics i psíquics.

3. FINALITATS QUE PRETENEM EN SER ESCOLA COEDUCADORA

- Desmitificar la creença que per haver nascut home o dona ja es tenen uns valors inherents a la persona, i a partir d'aquí intentar modificar els rols estereotipats del nostre alumnat.
- Propiciar el coneixement i l'acceptació del propi sexe i de l'altre, i veure que tots dos poden expressar sentiments i emocions de manera que la convivència d'ambdós és enriquidora.
- Aconseguir que el tracte entre els nens i nenes sigui positiu i que la diferència de sexe no esdevingui una dificultat.
- Procurar que l'alumnat assoleixi hàbits de comportament, higiene i salut mental.
- Procurar que cada infant s'accepti tal com és, afavorint l'autoestima i la superació personal.

3.1. OBJECTIUS QUE ENS PROPOSEM AMB AQUEST PROJECTE

Objectius conceptuals:

- Enfocar que totes les tasques poden ser realitzades per nens i nenes.
- Fomentar aquesta idea en el treball diari.

Objectius procedimentals:

- Proporcionar experiències d'aprenentatge que permetin detectar i analitzar situacions discriminatòries.
- Afavorir la participació del grup classe en la presa de decisions.

Objectius actitudinals:

- Vetllar perquè hi hagi igualtat i tolerància entre ambdós sexes.
- Orientar els nens i les nenes en l'aprenentatge de la convivència i de la solidaritat entre la població gitana portuguesa i paia.
- Fomentar un actitud d'igualtat en tots els infants.

4 .ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DE LES ACTIVITATS. METODOLOGIA, RECURSOS I DURADA

• Metodologia:

Amb preocupació per la qüestió de la coeducació a la societat en general, i conscients de la importància de treballar aquest concepte dins l'àmbit escolar com a mitjà de transformació, per una societat millor, ens sembla necessari atendre aquest tema d'una manera sistemàtica a tota l'escola.

Som conscients de com estan arrelats els rols en la societat gitana, de fet, això sol no seria un problema si no estiguessin tenyits pels maltractes físics, psíquics , emocionals i d'abandonament, propis d'una situació de marginació i no de la cultura gitana. Per aquest motiu hem elaborat un projecte que es fonamenta no només en la coeducació com una dimensió educativa global, sinó també en la promoció de la salut a l'escola.

Aquest projecte està pensat per portar a terme durant tot el curs escolar i perquè hi participi tot l'alumnat del centre, tant en el paper de dinamitzador com de receptor.

Una de les dificultats que tenim és trobar estratègies adequades per engrescar el nostre alumnat, i una de les estratègies més efectives que hem trobat és que siguin els mateixos infants els formadors i nosaltres simples conductors.

Intentem que en el projecte hi quedin recollits els hàbits d'ordre, higiene, alimentació i salut, i convivència que anem treballant durant tot el curs mostrant especial interès en que els nens i les nenes no estiguin condicionats per estereotips sexistes. També procurem ajudar els infants perquè interioritzin els nous rols, i a partir d'aquí pugui haver-hi una modificació social.

Hem dividit el calendari escolar en porcions de dos mesos aproximadament, cada una de les quals queda assignada a un cicle (prèviament ho consensuem). Alhora, cada cicle tria un hàbit dels abans esmentats per poder dur a terme.

Al mateix temps s'informa als pares i mares que durant aquell període i a partir d'aquell moment es valorarà aquell hàbit i els demanem que col·laborin. Intentem fer xerrades informatives per a les famílies convidant diferents professionals perquè els parli de la importància d'alguns dels hàbits, sobretot d'alimentació, higiene i salut. Intentem engrescar els dos membres de la família perquè hi assisteixin.

Les campanyes són acumulatives i la presentació d'un tema no exclou l'altre, de manera que al llarg del curs s'han treballat quatre grans blocs. Els temes de la campanya poden variar cada curs, però la dinàmica és la mateixa.

D'altra banda hem intentat fer un ús adequat de la llengua en les comunicacions internes i externes de l'escola. Respecte aquest punt esperem continuar la tasca el curs vinent.

Aquest curs hem iniciat la dinàmica, sobretot en les comunicacions internes, tant en referència a l'alumnat (en els noms dels racons, en l'enunciat de les pancartes de les campanyes...) com al professorat (en els fulls informatius, les actes de claustre, cicle o d'altres).

Això ha portat a una reflexió del professorat, motiu pel qual, pensem fer un treball de revisió de l'ús de la llengua més acurat el proper curs.

- **Durada del projecte:** d'octubre a maig.
- **Temporalització de cada hàbit:**

Per a l'elaboració de cada hàbit, el cicle disposa de dos mesos per a preparar-lo, portar-lo a terme i avaluar-lo.

Cicle inicial, octubre i novembre.

Cicle superior, desembre i gener.

Cicle mitjà, febrer i març.

Educació infantil, abril i maig.

- **Programació del treball:**
 - En el pla anual del nostre centre s'hi inclou el treball d'hàbits, a tots els nivells i de manera sistemàtica. Aquest curs, però, hem volgut fixar-nos en la vessant de la coeducació. Per això hem treballat els hàbits com a tals, però també tenint en compte els diferents rols que s'estableixen en el desenvolupament d'alguns d'ells (la preparació del menjar, la higiene dels infants, la resolució de conflictes...) tenint en compte que el nostre alumnat pertany a l'ètnia gitana i per tant, culturalment tracten aquests temes seguint uns rols molt estereotipats. En qüestions de tasques domèstiques l'encarregada és la dona, en qüestions de resolució de conflictes, o baralles de poder ho és l'home. Per aquest motiu i en reunió de claustre, el mes de setembre vàrem triar els quatre temes que al llarg del curs desenvoluparíem..
 - Elecció dels quatre temes.
 - Elecció de les dates que vol cada cicle i quin tema vol reforçar.
 - A partir d'aquí el treball es fa en les reunions de cicle.
 - En les reunions de coordinació mensuals valorem el ritme del treball, els resultats, les aportacions dels alumnes...Cada coordinador o coordinadora presenta un esquema del treball que presentaran els infants del seu cicle. Es pacta el dia i l'hora de presentació .
 - Cada cicle informa al seu alumnat que hi anirà un grup a presentar-los quelcom molt important. Per tant hi haurà una motivació prèvia.
 - Cada dos mesos hi ha la presentació, seguiment i valoració d'un tema, per part d'un cicle, el qual ho farà extensiu a la resta d'escola, adequant els continguts als diferents nivells.

- **Seqüenciació de l'hàbit presentat:**

- Les dues primeres setmanes el grup d'alumnes juntament amb els mestres i les mestres aprofundeixen el tema, fan assemblees, debats, jocs cooperatius, activitats de dinàmica de grup. A partir dels resultats que d'aquí se n'extreuen es prepara la campanya que els alumnes volen fer arribar a la resta dels seus companys d'escola (es fan pancartes, murals, s'inventen cançons, lemes, poemes...).
- Durant la setmana següent, els infants, distribuïts en diferents equips presenten la campanya als diferents cicles. Els grups estan formats per nens i nenes dels diferents cursos del cicle al qual pertanyen i van acompanyats per un mestre/a del cicle.
- Durant la setmana següent tota l'escola de forma simultània segueix la campanya.
- Durant la última setmana hi ha la recollida de dades i les valoracions.
- A partir d'aquí cada cicle continua el seguiment del treball amb el seu grup d'alumnes.
- A les reunions de coordinadors i coordinadores que es fan mensualment es va fent la valoració del projecte.
- Es valora el projecte a la memòria anual de centre.

CAMPANYA: *La neteja corporal és genial.*

CICLE: Educació Infantil.

OBJECTIUS:

- Assolir el màxim d'autonomia personal en la higiene del propi cos.
- Potenciar la idea que la cura dels infants és tasca tant dels pares com de les mares.

TEMPORALITZACIÓ: abril i maig.

JUSTIFICACIÓ:

Hem decidit treballar l'hàbit d'higiene corporal, per les mancances que hi ha sobre aquest tema entre les famílies dels infants que acollim, i perquè pensem que és una manera de potenciar l'autonomia personal. D'altra banda, pensem que els infants poden fer extensiva la informació a la resta de la família.

Per a introduir-ho hem aprofitat el *racó de la caseta*, i hem intentat trencar els estereotips viscuts a casa, que mostren que qui s'ocupa de la higiene dels infants és invariablement la mare.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT:

A les aules d'EI es treballa per racons, un d'ells és el racó de la caseta. Aquest curs ens hem proposat que en aquest racó puguem modificar els rols habituals, aconseguint que tant els nens com les nenes participin de les tasques domèstiques.

En aquest racó hi poden jugar de tres a quatre infants, i durant tota la setmana hi haurà passat tot l'alumnat.

En un principi és la mestra qui diu què fa cada infant (el que va a comprar, el que fa el dinar, el que renta...) però poc a poc van aprenen les normes del joc i són ells qui trien les diferents tasques.

En relació a aquesta dinàmica hem triat l'aspecte de la higiene i l'hem volgut compartir amb tots els nens i nenes de l'escola.

Per començar, i en assemblea, hem parlat sobre qui banya i/o renta els infants a casa. Davant la resposta unànime que són les mares hem escenificat una cançó amb els nens i nenes, i també amb les nines:

Ara és hora de banyar i ja ens hem de preparar.
Ens banyarà avui la mare?
O potser el nostre pare?
Per què és hora de banyar i ja ens hem de preparar.

Així jugant hem intentat fer-los veure que la higiene ha de ser una tasca compartida entre pares i mares, entre els nens i les nenes. Que és igual qui els renti, o qui renti les nines perquè la qüestió és anar ben net.

Hem proposat a la resta de mestres de l'escola que dediqui una estona a parlar del tema amb els infants de la seva aula. Posteriorment, i havent pactat el dia i l'hora, tot l'alumnat d'EI ha anat a presentar la campanya *la higiene corporal és genial* a les diferents aules. S'ha repetit l'escenificació de la cançó a cadascuna d'elles i hem proposat que durant aquella setmana a

més a més de rentar-se que tots els nens i nenes ajudin a casa a rentar els germans i germanes petits.

Per celebrar la setmana especial de la neteja regalem a cada infant una petita ampolleta de sabó amb una esponja. Ara sí que ens podrem rentar!

VALORACIÓ:

Poc a poc els nens deixen de rebutjar el racó de la caseta així com totes les tasques que ells consideren de dones. Podríem dir que dins l'aula s'arriba a una situació de normalitat.

El poder transmetre l'hàbit a tota l'escola els ha fet reflexionar molt més i s'han esforçat en normalitzar la situació sobretot a l'escola, perquè es sentien responsables i protagonistes. Per tant, l'experiència ha estat enriquidora i molt motivadora.

CONCLUSIONS:

Com escola coeducadora creiem que és molt important treballar aquests valors des que els infants són ben petits, per tal de poder modificar determinades actituds que es donen en la seva cultura. Treballant amb els infants més menuts ens és més fàcil arribar a les persones adultes i poder incidir en l'àmbit familiar.

CAMPANYA: “*Si vols fer un bon esmorzar menja’t un entrepà*”

CICLE: Cicle Inicial (1r i 2n).

OBJECTIUS:

- Potenciar la idea que tant homes com dones col·laborin igual en l’elaboració dels àpats.
- Promoure una dieta saludable evitant l’excés de consum de llaminadures i pastisseries industrials.
- Insistir que una dieta saludable ajuda a gaudir d’un bon estat de salut.

TEMPORALITZACIÓ: octubre i novembre.

JUSTIFICACIÓ:

El motiu pel qual hem decidit treballar aquest hàbit és la situació deficitària en temes d’alimentació en que es troba l’alumnat del nostre centre. Amb aquesta campanya hem volgut millorar l’hàbit alimentari dels nostres infants evitant el consum de bolleria i dolços.

D’altra banda pensem que és molt important implicar a tots els membres de la família en aquesta campanya, així hem informat a tots els pares i mares del que fariem i hem insistit en la importància de l’elaboració de l’esmorzar a casa, preparat indiferentment per pares o mares, germans o germanes.

DESCRIPCIÓ DE L’ACTIVITAT:

Hem volgut introduir el tema a partir del conte *En Pau llaminer*, després d’això hem fet una assemblea de classe on tots els nens i nenes hi han pogut dir la seva. Això ha estat el punt de partida de la campanya que hem volgut fer extensiva a tota l’escola.

Per motivar els infants del cicle hem portat a la classe diferents productes d’alimentació. Els hem classificat en molt o poc saludables. Segons aquesta qualificació els hem posat en dues capses *la capsa bonica* i *la capsa lletja*. En una hi hem posat el dibuix d’una boca sana i a l’altra hi hem enganxat el dibuix d’una boca tota plena de càries.

Les malalties i la càries ens afecten a tothom, homes i dones, nens i nenes, a partir d’aquesta premissa tothom s’ha inventat rodolins. Finalment el més votat i amb el que hem presentat la nostra campanya ha estat: “*Si vols fer un bon esmorzar, menja’t un entrepà*”.

Hem deixat les capses al racó de l’alimentació que hem muntat per aquesta ocasió i on els infants i poden anar lliurement en diferents moments del dia.

Amb aquestes mateixes capses hem anat passant pels diferents cursos. Primer els hem cantat la cançó, després els nens i nenes els han ensenyat i explicat el que hi havia a les capses. Per concloure l’acte hem regalat un mural elaborat pels infants amb el lema “ *Si vols fer un bon esmorzar, menja’t un entrepà*” i un fuet per cada infant¹. Finalment hem repartit les llistes per poder fer un control durant la setmana següent. La següent activitat ha estat l’elaboració de medalles per a tots els nens i les nenes que hagin complert amb la norma de la campanya.

Paral·lelament hem iniciat el taller de cuina on a més a més dels temes pròpiament d’alimentació, hem intentat trencar amb els rols preestablerts que presenten els nens i nenes gitanos. Aquesta ha estat l’activitat que ha

¹ ELS FUETS HAN ESTAT REGALATS PEL BANC D’ALIMENTS.

ocasionat més conflictes, si bé, poc a poc i engrescats per l'activitat la situació s'ha anat suavitzant.

Una mostra de les respostes dels nens i les nenes en aquesta activitat són:

NENES	NENS
<p>De seguida es posen el davantal amb naturalitat i els agrada.</p> <p>Les nenes sempre estan disposades a fer les feines de casa. Ho tenen tan assolit que fins i tot se'n riuen quan els nens ho fan o ho volen fer. Moltes vegades els aparten i no els deixen fer segons quines feines.</p>	<p>Contesten: "És cosa de mujeres" i afegeixen algun insult i "Mi papa no lo hace".</p> <p>Tenen molt assolit el rol masculí i els costa acceptar les tasques d'aquest taller. Sovint es revelen i cal temps i moltes paraules per a fer entendre que aquestes feines es poden compartir.</p>

VALORACIÓ:

Amb aquesta campanya hem aconseguit que els infants s'adonin de les diferències que hi ha entre ambdós sexes, i encara que serà molt més difícil incidir en l'àmbit familiar, els nens han perdut la vergonya en col·laborar en tasques que consideren femenines i les nenes els han deixat participar sense riure-se'n.

CONCLUSIONS:

Pensem que l'experiència va ser molt positiva per això pensem que cal fer-ne un seguiment durant tot el curs i repetir-ho el curs vinent.

Respecte a les graelles hem constatat un 60% d'implicació en la campanya.

CAMPANYA: *Siguem puntuals a la fila.*

CICLE: Cicle mitjà (3r i 4rt).

OBJECTIUS:

- Potenciar els hàbits de puntualitat, responsabilitat i acceptació de les normes.
- Fomentar actituds i comportaments no sexistes en el treball quotidià de l'escola.

TEMPORALITZACIÓ: febrer i març.

JUSTIFICACIÓ:

El tema de l'ordre ja és per si sol una qüestió complicada, i més encara en els nens i les nenes del nostre centre. De tots els hàbits d'ordre hem pensat triar-ne un, si bé, tots són prou importants. Hem optat per l'ordre en fer la fila a les hores d'entrar i sortir perquè és potser el que comporta més conflictes.

D'entrada tots els infants són competitius en aquest tema, uns i altres volen ser els primers i gairebé sempre s'acaba imposant el més fort, el que molesta més o el que pega més...aquestes actituds agressives les tenen majoritàriament els nens.

Així doncs hem volgut fer incís, per una banda, en el tema de la puntualitat, i per l'altra, en el respecte i la tolerància, i en el fet que tots i totes som iguals i tenim els mateixos drets. No és la força ni la violència, ni el ser nen o nena, el que ens fa ser els primers.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT:

A partir d'una constatació molt concreta i palpable hem pogut tractar en assemblea i posteriorment a tota l'escola, uns temes que són latents en moltes de les situacions: la igualtat entre nens i nenes, i l'ordre a l'escola.

Per introduir el tema hem fet una assemblea per parlar de la necessitat d'arribar puntual a la fila. Hem coincidit que fer la fila a temps ajuda que en el grup hi hagi més calma. Hem proposat fer una cançó per presentar la campanya a la resta de l'escola. La cançó l'hem titulada *El rap de la fila*², l'hem assajada a l'aula i posteriorment l'hem representada als diferents cursos.

Després de la representació hem deixat a cada aula un pannel de control de puntualitat amb un semàfor dibuixat, i una pancarta amb el lema de la campanya.

Es tracta que cada dia els infants valorin la seva puntualitat i ells mateixos pintin la llista verd, vermell o taronja, segons hagi estat la seva actitud. Com és habitual en la dinàmica de les campanyes, una setmana més tard es passa a recollir les llistes i es valora quins alumnes han tingut el màxim de dies en color verd per felicitar-los.

Els infants organitzadors han preparat un obsequi col·lectiu a les classes que ho han fet millor, es tracta d'una "ampolla visual". A la resta d'aules se'la ha regalat un parell de medalles en forma de papallones, perquè a partir d'ara, es valori la puntualitat i es puguin posar les medalles aquells que respectin la norma.

² LA CANÇÓ EL *RAP DE LA FILA* HA ESTAT PRESENTADA I PUBLICADA A LA REVISTA DE LES ESCOLES PÚBLIQUES DE LA CIUTAT DE GIRONA EL TÀRLA EN EL NÚMERO 21 DEL MES DE JUNY DEL 1999

VALORACIÓ:

A tots els infants els ha agradat especialment l'elaboració i presentació del *Rap de la fila* . Una altra cosa que els ha engrescat molt i que alhora els ha fet reflexionar ha estat la recollida i posterior valoració de les llistes dels diferents cursos. També els ha agradat molt l'elaboració dels premis.

CONCLUSIONS:

La campanya ha estat molt positiva tant per la participació dels infants dinamitzadors com pels participants. Mentre ha durat la campanya s'ha notat un lleuger augment de la puntualitat fet que ens fa plantejar continuar amb aquestes campanyes el curs vinent.

CAMPANYA: *Amics per sempre.*

CICLE: 5è i 6è.

OBJECTIUS:

- Fomentar actituds de respecte i col·laboració entre els nens i les nenes.
- Potenciar els valors humans com l'amistat, la generositat, la tolerància, l'acceptació de la diferència... independentment del sexe al qual pertanyen.
- Intentar trobar junts la solució als problemes.

TEMPORALITZACIÓ: desembre i gener.

JUSTIFICACIÓ:

Hem observat que entre els nens i les nenes del nostre centre hi ha molta agressivitat. Quan s'enfaden es peguen i s'insulten amb molta facilitat. Aquesta violència física i verbal es dona tan en nens com en nenes.

Per aquest motiu hem pensat dedicar la campanya d'aquest curs al tema de l'amistat i la tolerància, sobretot pel que fa a la diferència de sexe, ja que molt sovint els nens tenen assumit que no és un problema pegar a les nenes perquè els seus pares ho fan amb les seves mares, i d'altra banda les nenes no consideren greu que els peguin els nens, solen callar i acceptar la situació, perquè veuen representada aquesta situació a la seva pròpia família.

Els maltractaments físics són un element constant en les famílies del nostre alumnat, i els infants en calquen moltes actituds. Pensem que des de la nostra situació d'educadors i educadores tenim l'obligació d'educar perquè cada dia es donin menys situacions de maltractaments.

Sabem que la violència provoca més violència, i que sovint esdevé una escalada imparable, per això volem començar per la base, per les coses simples, o sigui, pel respecte mutu en totes les situacions quotidianes.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT:

Hem decidit representar el conte *La patata i la ceba es fan bones amigues*³.

Després de llegir-la es fa l'adaptació i analitzem les actituds de les diferents verdures que coincideixen amb actituds que reconeixen en ells mateixos i en els companys.

³ CONTE DEL PROJECTE PER A LA PREVENCIÓ DE LES DROGODEPENDÈNCIES "ELS MEUS AMICS EL MEU JARDÍ". ELS CONTES D'AQUEST PROJECTE ES TREBALLEN DE FORMA SISTEMÀTICA A TOTA L'ESCOLA, DINAMITZATS PER LA COMISSIÓ DE SANITAT, LA QUAL ESTÀ FORMADA PER UN MESTRE O MESTRA DE CADA CICLE I AMB L'ASSESSORAMENT TÈCNIC DEL PROGRAMA D'EDUCACIÓ PER LA SALUT A L'ESCOLA, DEL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT(PESE).

Això ens ajuda a parlar de sentiments, pors...que d'altra manera seria molt difícil parlar-ne. Aquesta anàlisi dels personatges del conte (i d'ells mateixos) la fet a l'aula amb el tutor o tutora.

Després, i en una situació més distesa hem preparat les disfresses, els decorats, les pancartes que regalarem a les diferents classes, i els dibuixos de les verdures que decoraran les classe del cicle superior mentre duri la campanya.

També hem decidit posar música en l'obra que representarem, han triat *la xerranca*⁴.

Després de representar l'obra regalem a cada classe una làmina on hi podran anotar les actituds de cada infant amb un dibuix d'una cara contenta o d'una cara trista segons calgui.

Al final de la campanya es valorarà l'actitud de cada infant i se'l premiarà amb el carnet de l'amistat, elaborat per l'alumnat del cicle superior.

VALORACIÓ:

Els infants han estat molt estrictes amb els seus companys i companyes a l'hora de valorar-los l'actitud durant la campanya. Això ens ha ajudat a fer-los reflexionar en les seves pròpies actituds.

Durant la campanya hi ha hagut una bona predisposició de tots els infants, però això no vol dir que hàgim pogut canviar situacions conflictives en les famílies.

Tanmateix pensem que aquestes campanyes donen pautes de conducta i nous valors, i tenim l'esperança que algun dia aflorin en les seves pròpies famílies.

CONCLUSIONS:

L'esforç que suposa no enfadar-se en situacions difícils i l'actitud sempre positiva amb els amics i amigues s'ha reflectit a les classes durant el període que ha durat la campanya.

Pensem que encara que s'hagi acabat el nostre temps de presentació del tema *amics per sempre* hem de continuar-hi insistint.

Això només ha estat el principi d'un treball a llarg termini, confiem que tingui incidència en les futures generacions dels intants d'aquest barri d'alt risc social.

⁴ CONEGUDA PEL CLUB SUPER 3.

CONCLUSIONS:

Durant molt temps, totes les propostes d'educació dels nens i nenes, i dels nois i noies, han implicat un model previ de les relacions considerades adequades entre homes i dones, i dels papers que uns i altres havien de complir a la vida adulta.

Volem que el tema formi part de les reflexions de la nostra escola, volem fer una pedagogia coeducativa.

Per aquest motiu hem volgut promoure aquest projecte intentant arribar al màxim de vessants possibles, i intentant que nens i nenes, i nois i noies puguin comprendre i viure els conflictes i els canvis actuals en les relacions de gènere d'una manera constructiva i positiva.

Volem incitar a la pràctica de la igualtat entre sexes promovent idees i pràctiques que ajudin a construir un projecte adult.

Per tot això, estem decidits a continuar el projecte durant el curs vinent, modificant-lo i millorant-lo a partir de l'experiència d'aquest curs.

CEIP FONT DE LA PÓLVORA GIRONA

AQUEST HA ESTAT UN PROJECTE DE CENTRE, EN EL QUAL HI HA ESTAT IMPLICAT, DE FORMA ACTIVA I CREATIVA, TOT EL PROFESSORAT DE L'ESCOLA DURANT EL CURS 1998-99.

M.JESÚS VALLMAJOR
VICKY CASELLAS
MONTSE VILÀ
NÚRIA DEJUAN
M.ÀNGELS MASMITJÀ
ROSA M. CARANDELL
PILAR COLL
MONTSERRAT BERTRAN
PEPI LÓPEZ
ANNA PUIGDEMONT
FINA TUÑÀ
PERE SANJUAN
ARTUR FLORIDO
DOLORS DEL OLMO

BIBLIOGRAFIA

- * BENSON, Bernard *El llibre de la pau*. Editorial claret 1984.
- * CASANY, Rosa i BETRIU, Dolors *Com treballar hàbits*. Editorial Salvatella.
- * CATALUNYA: *gent amb civisme*. Maleta pedagògica sobre la tolerància any 1995.
- * CODINA, Pilar i altres *Educació no sexista*. Barcelona: editorial Graó, 1994.
- * ESPINÀS, JM . *Aprendre a conviure. Reflexions sobre civilitat*. Editorial Abadia de Montserrat, 1984.
- * INTERMÓN. *Els drets de la infància*. Maleta pedagògica.
- * SENDERI, *Nois i noies: gènere i discriminació*. Editorial Eumo, Vic.
- * UNESCO. *Textos bàsics sobre la tolerància i drets humans*.